

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **104587** (13) **U**
(51) МПК (2016.01)
G01N 33/68 (2006.01)
A61B 17/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2015 07154	(72) Винахідник(и): Захараш Юрій Михайлович (UA), Мороз Владислав Владиславович (UA), Брюзгіна Тетяна Семенівна (UA)
(22) Дата подання заявки: 17.07.2015	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.02.2016	(73) Власник(и): НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ, бульвар Шевченка, 13, м. Київ-4, 01601 (UA)
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.02.2016, Бюл.№ 3	

(54) СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ХІРУРГІЧНОЇ ТАКТИКИ У ХВОРИХ НА ГОСТРИЙ ХОЛЕЦИСТИТ З ВИСОКИМ ОПЕРАЦІЙНО-АНЕСТЕЗІОЛОГІЧНИМ РИЗИКОМ

(57) Реферат:

Спосіб визначення хірургічної тактики у хворих на гострий холецистит з високим операційно-анестезіологічним ризиком передбачає дослідження крові. У сироватці крові методом газорідинної хроматографії визначають вміст міристинової, пальмітинової, стеаринової, олеїнової та лінолевої жирних кислот. Розраховують їх рівень, порівнюють з контролем і при порівнянні отриманих показників визначають ефективність хірургічної тактики лікування.

UA 104587 U

Корисна модель, що заявляється, належить до медицини, а саме до клінічної хірургії, точніше, до ліпідології, і може використовуватися для покращення результатів лікування хворих на гострий холецистит з високим операційно-анестезіологічним ризиком.

Серед проблем невідкладної хірургії органів черевної порожнини одне з провідних місць займає гострий холецистит, який посідає третє місце за частотою серед усіх гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини. В Україні захворюваність на гострий холецистит становить 6,25 випадків на 10.000 населення. За період з 2000 по 2010 р.р. захворюваність на гострий холецистит зросла в Україні в 1,7 разу, а в Європі - в 2,1 разу. Хірургічна активність при гострому холециститі, найчастішому і найбільш важкому за клінічним перебігом ускладненні жовчнокам'яної хвороби, становить 57,5 %-58,0 % [1].

Загальна та післяопераційна летальність у хворих з гострим холециститом старших вікових груп становить відповідно 1,9-8,0 % і 6-33 %, а за наявності супутньої патології позапечінокових жовчних шляхів цей показник зростає до 43 %, в 5-10 разів перевищуючи аналогічні показники серед пацієнтів молодого віку [2]. Після екстрених втручань у хворих старше 80 років післяопераційна летальність перевищує 40-50 %, що робить виконання цих операцій вкрай ризикованим [3].

Різноманітність способів, схем та об'ємів передопераційної підготовки, можливість виконання мініінвазивних втручань, які є в сьогоdnішньому арсеналі хірургів, дозволяють диференціювати підходи до вибору лікувальної тактики у такої важкої категорії хворих.

Таким чином важливою частиною визначення хірургічної тактики у хворих на гострий холецистит з високим операційно-анестезіологічним ризиком є визначення ліпідних порушень складу сироватки крові.

Найбільш близьким за технічним вирішенням до способу, що заявляється, є аналітичний спосіб [4], який виступає як найближчий прототип. Цим способом визначають жирнокислотний склад ліпідів (ліпопротеїнів низької та високої щільності) сироватки крові хворих з хронічними захворюваннями печінки (хронічний холецистит та гепатит, жовчнокам'яна хвороба та цироз). Однак, цей спосіб має деякі недоліки: складність виділення ліпопротеїнів з сироватки крові, тривалість їх підготовки до аналізу (120 хв.), складності при підрахунку результатів.

Корисна модель, що заявляється, вирішує задачу покращення результатів лікування хворих з гострим холециститом шляхом визначення хірургічної тактики з метою підвищення ефективності лікування за рахунок додаткового врахування ліпідних порушень у цих пацієнтів.

Технічний результат, який досягається, полягає в можливості підвищення ефективності діагностики, своєчасній профілактиці, прогнозі та призначенні коректної терапії, що дає можливість знизити захворюваність та терміни лікування.

Поставлена задача вирішується тим, що у відомому способі, який передбачає дослідження крові, згідно з корисною моделлю, у сироватці крові методом газорідної хроматографії визначають вміст міристинової, пальмітинової, стеаринової, оліїнової та лінолієвої жирних кислот, після чого розраховують їх рівень, порівнюють з контролем і при порівнянні отриманих показників визначають ефективність хірургічної тактики лікування.

Перевага цього способу: швидкість та доступність аналізу, висока інформативність, що дозволяє покращити вибір хірургічної тактики. За допомогою цього способу можна перевірити ліпідні порушення в динаміці, прогнозувати подальший перебіг захворювання, постійно контролювати загальний стан пацієнта, правильність призначення ліків та ефективність лікування.

Спосіб здійснювався таким чином:

1. Підготовка біологічних проб: Кров - вранці, натщесерце із вени беруть кількістю 5,0 мл одноразовим шприцом у пробірку для центрифугування об'ємом 10 мл і центрифугують 15 хвилин, при швидкості 1500 об./хв., потім верхній шар (сироватку) відбирають піпеткою Пастера у іншу пробірку для центрифугування для екстракції ліпідів.

2. Підготовку та газохроматографічний аналіз проводять згідно з методикою [5,6].

3. У першій групі хворих з високим операційно-анестезіологічним ризиком проводиться дренування жовчного міхура під контролем ультразвукового дослідження, а хворим другої групи виконується лапароскопічна холецистектомія.

Результати запропонованого способу представлені у таблиці.

Таблиця

Зміни жирнокислотного складу ліпідів сироватки хворих (%)

Назва ЖК	1гр.		Контроль сироватки	2гр.	
	До	Після		До	Після
C _{14:0}	↑в 4,5 рази	↑в 5 разів	1,9±0.3	↑ в 6,5 разів	↑в 5 разів
C _{16:0}	↓27 %	↓14 %	40,0±1,5	↓10 %	↓13 %
C _{18:0}	↓39 %	↓35 %	15,1±1	↓49 %	↓50 %
C _{18:1}	↓38 %	↓36 %	24,2±1,3	↓40 %	↓29 %
C _{18:2}	↑36,0 %	↑9 %	16,0±1	↑15 %	↓3 %

Як бачимо з таблиці, в обох варіантах (гр. №1 і гр. №2), немає достовірних відмінностей після лікування з використанням черезшкірно-черезпечінкового дренивання жовчного міхура під контролем ультразвукового дослідження та лапароскопічної холецистектомії, що дозволяє диференціювати підхід до вибору хірургічної тактики у хворих на гострий холецистит з високим операційно-анестезіологічним ризиком.

На базі кафедри хірургії №1 та Науково-дослідного інституту експериментальної та клінічної медицини Національного медичного університету імені О.О. Богомольця запропонованим способом було обстежено 22 хворих на гострий холецистит з високим операційно-анестезіологічним ризиком, з них 12 хворим (гр. №1) на першому етапі лікування виконували черезшкірно-черезпечінкове дренивання жовчного міхура під контролем ультразвукового дослідження та 10 хворим (гр. №2) - лапароскопічну холецистектомію, 15 осіб практично здорових пацієнтів того ж віку. У всіх хворих було виявлено однонаправлені зміни ліпідного метаболізму жирних кислот.

Таким чином, даний спосіб досить точний для визначення та диференційного підходу у виборі хірургічної тактики у хворих на гострий холецистит з високим операційно-анестезіологічним ризиком і може бути рекомендованим для впровадження в практичну медицину.

Джерела інформації:

1. "Стандарти надання медичної допомоги хворим з невідкладними хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини" (наказ МОЗ України № 297 від 02.04.2010.).

2. Н.В.Ташкинов, Е.В. Николаев, Н.И.Бояринцев и др. Выбор метода лапароскопической холецистэктомии при остром деструктивном холецистите // Дальневосточный медицинский журнал. - 2006. - №4. - С. 14-16.

3. Шевченко Р.С., Шевченко С.І., Гніденко Ю.П., Селезньов М.А. Хірургічне лікування жовчнокам'яної хвороби, що ускладнена обтураційним холестазом у хворих літнього віку // Харківська хірургічна школа.-2012.-№3(54).- С 136-140.

4. Титов В.Н... Патофизиологические основы лабораторной диагностики заболеваний печени // Клин. лаб. диагностика.-1996.-№1.-С. 3-9.

5. Брюзгина Т.С., Амосова Е.Н., Лыховский О.И; и др. Жирнокислотный состав липидов липопротеинов сыворотки крови при хронических заболеваниях печени // Клин. лаб. диагностика.- 1996.- № 7. - С. 5-6.

6. Ходаловская С.П., Брюзгина Т.С., Рева С.Н... Газохроматографический анализ высших жирных кислот липидов желчи // Клин. лаб. диагностика.- 1998.- № 6. - С. 17-18.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб визначення хірургічної тактики у хворих на гострий холецистит з високим операційно-анестезіологічним ризиком, що передбачає дослідження крові, який **відрізняється** тим, що у сироватці крові методом газорідної хроматографії визначають вміст міристинової, пальмітинової, стеаринової, олеїнової та лінолевої жирних кислот, після чого розраховують їх рівень, порівнюють з контролем і при порівнянні отриманих показників визначають ефективність хірургічної тактики лікування.

Комп'ютерна верстка В. Мацело

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Василя Липківського, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601